

Länsi-Turunmaan kaupungin

VARHAISKASVATUS SUUNNITELMA

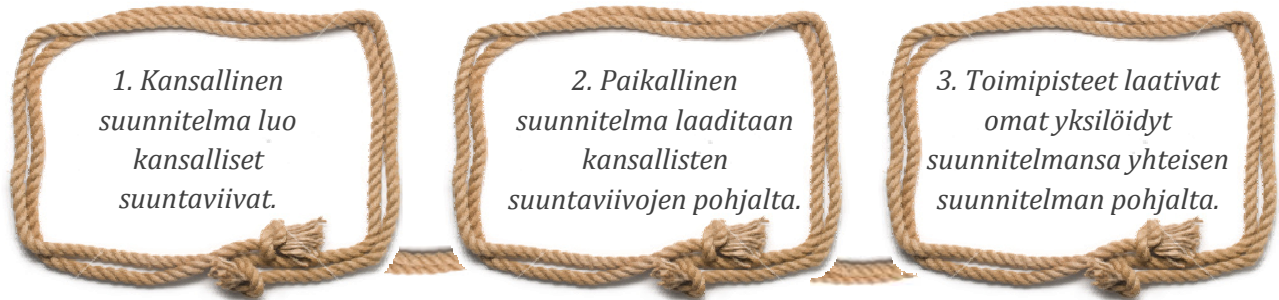
Sivistyslautakunta on 31.8.2010 hyväksynyt Länsi-Turunmaan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman.

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO.....	3
2.	ARVOPOHJA	4
3.	KEHITYS JA OPPIMINEN.....	5
3.1.	KASVATUSYMPÄRISTÖ.....	5
3.2.	AIHEALUEET	6
3.2.1.	Kieli ja vuorovaikutus	6
3.2.2.	Matematiikan esiopetus ja looginen ajattelu	7
3.2.3.	Etiikka, uskonto ja elämäkatsomus	7
3.2.4.	Luonto ja ympäristö	8
3.2.5.	Terveys	8
3.2.6.	Fyysinen ja motorinen kehitys	9
3.2.7.	Taide ja kulttuuri	9
4.	YKSITTÄISEN LAPSEN TARPEET.....	9
4.1.	ERITYISPÄIVÄHOITO.....	10
4.2.	TUKIPALVELUT	11
5.	ERI KULTTUURITAUSTAISET LAPSET	11
6.	YHTEISTYÖ.....	12
6.1.	KASVATUKUMPPANUUS.....	12
6.2.	MUIDEN TAHOJEN KANSSA TEHTÄVÄ YHTEISTYÖ.....	12
7.	ARVIOINTI.....	13
	LÄHDELUETTELO	
	LIITTEET	

1. JOHDANTO

Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma (*"Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet"*, Stakes 2003) ohjaa päivähoidolle asetettujen valtakunnallisten tavoitteiden toteuttamista. Länsi-Turunmaan kaupunki on laatinut tältä pohjalta oman paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman, joka toimii lähtökohtana kaupungin toiminnalle asiassa. Eri toimipisteet (päiväkodit, perhepäivähoitajat, ryhmäperhepäiväkodit) räätälöivät omat yksilöidyt suunnitelmansa yhteisen suunnitelman pohjalta.

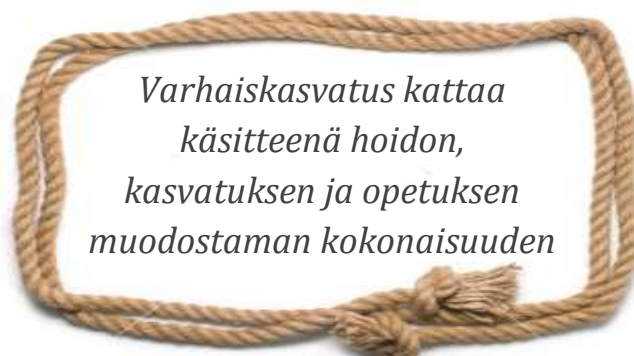
Alueen erityispiirteet ja etenkin Saaristomeren muovaama ainutlaatuinen ympäristö näkyvät kaupungin päivähoitotoiminnassa. Luonnon ja meren läheisyys luo leimansa arkeen ja tarjoaa lapsille runsaasti mahdollisuuksia rikastuttaviin ja opettaviin luontokokemuksiin. Luonnon tarjoamat edellytykset luovat etäisyyksistä huolimatta mahdollisuudet aktiiviseen vuorovaikutukseen ja kokemustenvaihtoon koko kunnan alueella.

Länsi-Turunmaalla lapsi on päivähoidon keskipisteenä. Toiminta pohjautuu lapsen etuun; lapsi nähdään tärkeänä toimijana ja hänen ajatuksiaan ja ideoitaan kuullaan. Kasvatuskumppanuus ja turvallisuus ovat leimaa-antavia: vanhemmat ja päivähoitohenkilöstö tukevat yhdessä lapsen kehitystä ja ovat vastaanottavaisia ottamaan huomioon lapsen tarpeet. Lapsi saa tuntea, että häntä arvostetaan ja että hänet nähdään; kaikissa päivissä on kultaisia hetkiä.

Lapsen kehitystä ja eri aihekokonaisuuksien oppimista tarkastellaan ja edistetään päivähoidossa. Lapsen tärkein työväline on leikki, jonka avulla hän oppii havainnoimaan maailmaa. Lapsen kehityksen ja oppimisen edistäminen pohjautuvat myönteiseen ilmapiiriin, jossa lapsen vahvat puolet ovat kaiken perustana.

Yksilöllisyys on yksi toiminnan kulmakivistä. Jokainen lapsi on yksilö, jonka tarpeita ja arvoa tulee kunnioittaa. Lapsen annetaan kehittyä omassa tahdissa, sillä kehitys muodostaa prosessin, jossa kaikki edistysaskeleet ovat tärkeitä. Erityislusten perheille tarjotaan tukea varhaisessa vaiheessa, ja pyrkimyksenä on aina tehdä yhteistyötä muiden lapsen parissa työskentelevien toimijoiden kanssa.

Kaupunki on kaksikielinen, ja siten kunnallista päivähoitoa on tarjolla sekä suomeksi että ruotsiksi. Kaksikielisyys on voimavara ja rikkaus, ja vaalimme kaksikielisyyttä toiminnassamme. Muista kulttuuritaustoista tulevia perheitä tuetaan tasapainoilussa oman ja suomalaisen kulttuurin välillä.

2. ARVOPOHJA

Suomessa vuonna 1991 voimaan tullut YK:n lapsen oikeuksien sopimus muodostaa rungon Länsi-Turunmaan kaupungin varhaiskasvatuksuunnitelman arvopohjalle. Lapsen oikeuksien sopimus ja saaristokulttuuri muokkaavat yhdessä ainutlaatuisen kasvuympäristön, jossa jokaista lasta kunnioitetaan ja jokainen oppii elämään sopusoinnussa ympäristönsä kanssa. Lapsen oikeuksien sopimus korostaa lapsen ihmisarvoa ja asettaa sen etusijalle neljän yleisperiaatteen myötä:

- λ Kaikkien lasten välinen tasa-arvo
- λ Lapsen etu
- λ Lapsen oikeus elämään ja kehitykseen
- λ Lapsen näkökulman huomioiminen

Lapsen oikeudet ovat aikuisten velvollisuuksia. Länsi-Turunmaalla varhaiskasvatus lähtee siitä, että aikuiset ovat lasten esikuvia, mistä johtuen aikuisten käyttäytyminen vaikuttaa lapsen ymmärrykseen ja kunnioitukseen ympäristöään kohtaan. Aidosti lasta kuunteleva aikuinen toimii hyvänä esimerkkinä lapselle tukien ja kannustaen lapsen luottamusta, turvallisuutta ja itsetuottamusta. Leikki, konkreettiset kokemukset ja virikkeellinen kasvatusympäristö ovat tärkeitä välineitä lapsen, aikuisen ja ympäristön välisessä kommunikaatiossa.

*Kaikkien lasten
välinen tasa-arvo*

Toisten ihmisten huomioiminen ja heistä huolehtiminen
Oikeudenmukaisuus, tasavertaisuus ja tasa-arvo
Omat ja muiden oikeudet
Ymmärrys
Suvaitsevaisuus
Solidaarisuus

Lapsen etu

Hoiva
Psyykinen, fyysinen ja sosiaalinen hyvinvointi
Turvallisuus
Tasapainoinen päivärytmi
Kasvatuskumppanuus

*Lapsen oikeus
elämään ja
kehitykseen*

Kunnioitus yksilön tarpeita ja edellytyksiä kohtaan
Perustana vahvat puolet
Kannustus
Leikki
Uusien taitojen kokeileminen ja kehittäminen

*Lapsen
näkökulman
huomioiminen*

Avoin kommunikaatio
Kunnioitus toisten mielipiteitä kohtaan ja niiden huomioiminen
Osallisuuden ja vastuun ymmärtäminen
Osallistuminen ympäristön ja yhteisön toimintaan
Omat ja muiden mielipiteet

Ihmiset jättävät jälkiä kanssaihmiisiin. Jokaisen aikuisen tulee miettiä, minkälaisen jäljen hänen toimensa jättävät lapseen. Länsi-Turunmaalla jäljet pyritään jättämään astelemalla keveästi toiset huomioon ottaen, ei tallomalla muita alleen.

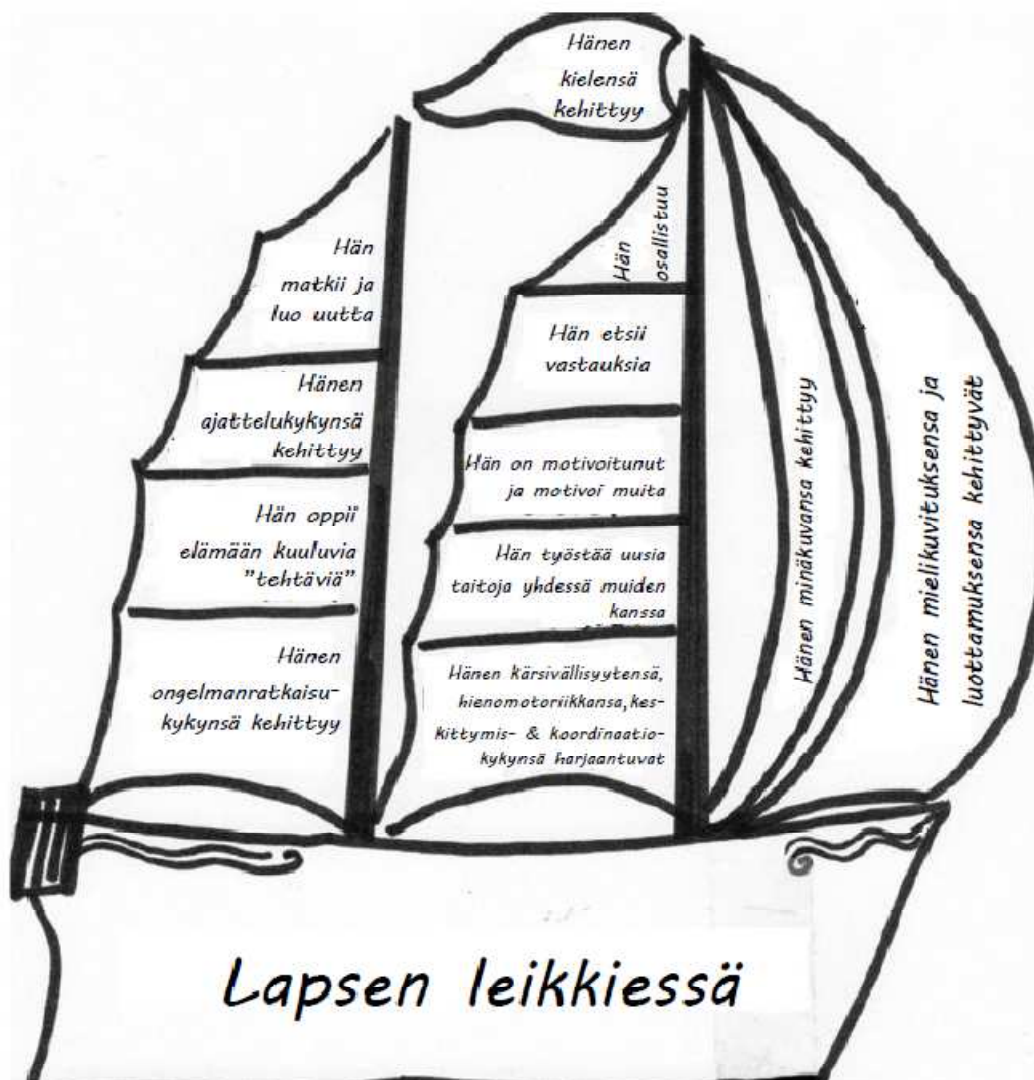

3. KEHITYS JA OPPIMINEN

Länsi-Turunmaalla varhaiskasvatus pohjautuu myönteiseen ilmapiiriin, jossa edistysaskeleita kannustetaan ja yksilön tarpeita ja edellytyksiä kunnioitetaan. Hoiva ja turvallisuus nivoutuvat yhteen, niin että lapsi saa mahdollisuuden tutkia itseään ja ympäristöään rohkeasti. Lapselle annetaan mahdollisuus oppia ja kehittyä omaan tahtiin aidosti läsnä olevien aikuisten tukemana ja kannustamana.

3.1. KASVATUSYMPÄRISTÖ

Elintärkeä leikkiminen leimaa kasvatusympäristöä. Lapsi kehittää kommunikatiivisia taitojaan, sosiaalista osaamistaan ja empatiakykyään leikin avulla. Leikkiessään lapsi testaa ajatuksiaan ja oletuksiaan sekä tulkitsee kokemuksiaan ja antaa niille sisältöä. Leikki antaa osaamista ja kokemuksia, luo merkityksiä ja yhteyksiä. Leikkiä tulee arvostaa ja siihen tulee tarjota virikkeitä ja varata riittävästi aikaa.

Kasvatusympäristöä leimaa henkilökunnan ja lapsen välinen sekä lastenkeskinen turvallisuuden ja luottamuksen ilmapiiri. Rauhallisessa ja turvallisessa ilmapiirissä lasta aidosti kuuntelevat aikuiset herättävät lapsessa uteliaisuuden ja mielenkiinnon. Tämä yhdessä tarkoitustenmukaisten tilojen kanssa antaa lapselle edellytykset uskaltaa tutkia ja omaksua uutta tietoa. Kodinomaiset, inspiroivat,

tarkoituksenmukaiset ja terveelliset tilat ovat toiminnan tukijalka. Saaristokaupungissa on lisäksi ainutlaatuinen mahdollisuus käyttää luontoa viherhuoneena.

Kasvatusympäristö on riippuvainen kaikista toimijoistaan; lapsen vaikuttamisella ja osallisuudella on siten suuri merkitys. Länsi-Turunmaalla lapselle annetaan mahdollisuus vaikuttaa toiminnan suunnitteluun ja sisältöön. Vaikuttaminen voi toteutua esimerkiksi haastattelujen, kokousten, pikkuparlamentin ja kyselylomakkeiden avulla sekä olemalla vastaanottavainen lapsen spontaanisti esittämille toiveille. Tarkoitus on, että lapsi saa käyttää demokraattista vaikutusvaltaa sekä tuntee osallisuutta ja vastuuta omasta tiedonetsinnästään ja kehityksestään. Tutkiessaan ympäristöään lapsi tyydyttää uteliaisuuttaan ja tuntee olevansa osallinen ympäröivästä maailmasta ja yhteisöstä. Lasta kuuntelevat aikuiset vastaavat lapsen kiinnostukseen, tarpeisiin ja toiveisiin kunnioittaen lasta, ja lapsen ääni tulee kuulluksi. Lapsen aktiviteetit ja työn tulokset tehdään näkyviksi mm. dokumentoinnin avulla. Päivittäisissä henkilökunnan ja vanhempien välisissä kohtaamisissa lapsen arki tulee näkyväksi ja sitä työstetään. Kaikki tämä vaikuttaa osaltaan siihen, että lapsi tuntee tutkiskelujensa, kysymystensä ja toimintansa olevan tärkeitä.

3.2. AIHEALUEET

Varhaiskasvatus muodostuu seuraavista keskeisistä aihealueista rakentuvista kokonaisuuksista:

- λ Kieli ja vuorovaikutus
- λ Matematiikka
- λ Etiikka ja elämäkatsomus
- λ Luonto ja ympäristö
- λ Terveys
- λ Fyysinen ja motorinen kehitys
- λ Taide ja kulttuuri

Ympäröivä saaristokulttuuri muovaa jokaista aihealuetta, sillä se on alati läsnä arjessa ja antaa toiminnalle oman erikoisleimansa. Eri aihealueiden välinen jako toimii henkilökunnan apuvälineenä.

3.2.1. Kieli ja vuorovaikutus

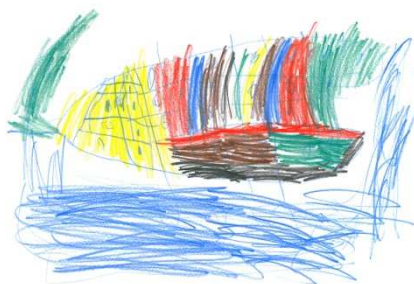
- λ Kieli tukee lapsen luovaa ajattelua, sosiaalisia taitoja ja itsetuntoa.
- λ Leikillä ja saduilla on erityismerkitys lapsen kielelliselle kehitykselle.
- λ Henkilökunta innostaa lasta käyttämään kieltä riimien, lorujen, laulujen ja satujen avulla. Kuvia ja merkkejä käytetään kielen kehityksen tukena. Aikuiset toimivat hyvinä kielellisinä esikuvina ja pyrkivät vuorovaikutukseen ja vuoropuheluun lapsen kanssa.
- λ Jokaiselle lapselle tulee antaa edellytykset kehittää kielellistä tietoisuuttaan sekä käyttää rikasta ja sävykästä puhekieltä.

- λ Toiminnan tulee herättää lapsen kiinnostus kirjakieltä kohtaan ja opettaa ymmärtämään symboleja. Kirjallisuudella on oma paikkansa virikkeiden, keskustelujen ja pohdinnan herättäjänä.

Muuttuva yhteiskunta asettaa suuria vaatimuksia kommunikatiivisille taidoille ja ruotsin/suomen kielen osaamiselle. Länsi-Turunmaa kasvuympäristönä tarjoaa mahdollisuuden tutustua kahteen kielikulttuuriin ja näiden väliseen vuorovaikutukseen sekä niiden mukanaan tuomaan rikkauteen.

Monet perheet ovat aktiivisesti kaksikielisiä, ja kaksikielisyys on kaupungille voimavara ja rikkaus. Lapsen päivähoiton kielen valinnassa vanhempia kehoitetaan ottamaan huomioon lapsen suunniteltu koulunkäyntikieli. Esikoulu suositellaan käymään aina tulevilla koulunkäyntikielillä. Vanhemmilla on aina ensisijainen vastuu lapsen kehityksestä, myös kielellisestä kehityksestä. Päivähoitossa herätetään uteliaisuus ja mielenkiinto toista kieltä kohtaan esimerkiksi kielisuihkujen ja kielirajat ylittävien toimintamuotojen kautta.

3.2.2. *Matematiikan esiopetus ja looginen ajattelu*

- λ Lukukäsityksen harjoittaminen esimerkiksi laskemalla läsnä olevat lapset
- λ Visuaalisen havaintokyvyn harjoittaminen eriväristen geometrinen pylväiden, ruutujen ja ympyröiden avulla
- λ Lukuihin ja mittaamiseen liittyvien perustekijöiden ymmärtäminen käyttämällä esimerkiksi leivonnassa tilavuusyksiköitä myös puheessa
- λ Ajan ja paikan tajun harjoittaminen puhumalla tämänhetkisistä, menneistä ja tulevista tapahtumista

Päivähoitossa matematiikka on aina läsnä arjessa. Lapsi omaksuu käsitteitä ja luo niille sisältöä, näkee yhteyksiä ja löytää uusia tapoja ymmärtää ympäristöään.

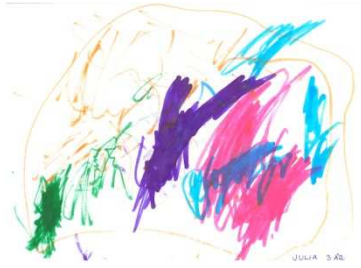
3.2.3. *Etiikka, uskonto ja elämäkatsomus*

- λ Eettisessä kasvatuksessa kiinnitetään huomiota ihmisten samanarvoisuuteen, toisten erilaisuuden hyväksymiseen ja empatiakyvyn kehittämiseen.
- λ Aikuisten esikuvien kautta lapsi saa tukea oman identiteettinsä kehittämisessä ja kyvyssään toimia sosiaalisesti ryhmässä sekä oppii ottamaan huomioon muut ja ymmärtämään muita.
- λ Lapsen avoimuus sekä kunnioitus, solidaarisuus ja vastuu toisia ihmisiä kohtaan kehittyvät.
- λ Lapselle annetaan mahdollisuus osallistua suuriin perinteisiin juhliimme esimerkiksi käymällä erilaisissa kausittain toistuvissa tapahtumissa kuten joulu- tai pääsiäiskirkossa. Lapsi saa tukea myös uskontoon ja elämäkatsomukseen liittyvissä kysymyksissä.

Yksikään lapsi ei saa joutua syrjinnän tai muun halventavan kohtelun kohteeksi sukupuolen, etnisen taustan, uskonnon tai muun elämäkatsomuksen, sukupuolisen suuntautumisen tai toimintarajoitteen vuoksi. Jokaisen lapsen omaa uskontoa ja elämäkatsomusta tulee kunnioittaa.

3.2.4. Luonto ja ympäristö

- λ Jokaiselle lapselle annetaan mahdollisuus kehittää kykyään ymmärtää oma roolinsa luonnon kiertokulussa ja omien tekojen seuraukset luontoon ja ympäristöön.
- λ Lapsen ymmärrys yksinkertaisia luonnontieteellisiä ilmiöitä kohtaan sekä kasveja ja eläimiä koskevat tiedot kehittyvät.
- λ Lähiympäristöä ja päivittäisen elämän kannalta tärkeitä toimintoja koskeva osaaminen kehittyy.
- λ Lapsen vastuuntunto kasvaa hänen oppiessa olemaan varovainen eläinten ja luonnon sekä ihmisten ja tavaroiden suhteen sisä- ja ulkotiloissa. Kokemalla iloa luonnossa lapsi oppii pitämään luonnosta ja arvostamaan sitä, mitä luonnolla on tarjottavana.
- λ Seuraamalla vuodenaikojen vaihtelua luonnossa lapsi oppii luonnon kulun.

Luontokokemukset lähiympäristössä herättävät lapsen kiinnostuksen luontoa kohtaan; kalastus, marjastus ja sienestys ovat esimerkkejä hyvistä askareista. Saaristokaupunki tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet luonnon käyttämiseen viherhuoneena esimerkiksi luontopolkujen, meren, seikkailuratojen ja luonnon tutkimisen muodossa.

3.2.5. Terveys

- λ Lapsen sopivan unimäärän, levon, vaihtelevan ja ravitsevan ruoan, raittiin ilman ja leikin tarpeen tyydyttäminen
- λ Lapsi oppii hyvän hygienian merkityksen.
- λ Lapsi tulee tietoiseksi itsestään ja ympäristöstään.
- λ Lapsi saa tuntea liikkumisen riemua monin eri tavoin.
- λ Lapselle annetaan tilaisuus rentoutua ja levätä, jotta hän voi sulattaa saamansa vaikutteet ja kokemukset ja ottaa vastaan uusia. Leikin, levon ja virkistyneen välille on tärkeää luoda hyvä tasapaino.

Lapsen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä tuetaan. Tavoitteena on, että jokaiselle lapselle kehittyy terve itsetunto ja hyvä itseluottamus, jolloin lapsi saa myös edellytykset toimivaan yhteisvaikutukseen lapsiryhmässä.

Terveyden peruspilarit

3.2.6. Fyysinen ja motorinen kehitys

- λ Fyysisten aktiviteettien kautta lapsen yhteistyökyky ja kyky noudattaa ohjeita ja sääntöjä kehittyvät, ja lapsi uskaltaa osallistua rohkeasti uusiin aktiviteetteihin.
- λ Liikunnan kuten ulkona oleskelun ja ohjattujen liikuntatuokioiden avulla harjoitetaan lapsen liikkeiden hallintaa ja motorisia perusvalmiuksia kuten koordinaatiokykyä, tasapainoa, käsitystä omasta kehosta ja rytmittäjää.
- λ Myös hienomotoriikka ja silmän ja käden välinen koordinaatio kehittyvät fyysisten aktiviteettien avulla.

Päivittäiset fyysiset aktiviteetit luovat pohjan lapsen hyvinvoinnille ja terveelle kasvuun. Tuntemalla liikunnan riemua lapsi saa virikkeitä spontaaneihin liikuntaleikkeihin, jolloin myös lapsen aloitekyky ja taito toimia ryhmässä kehittyvät. Lapsen itsearvostus, ajatuskyky ja kieli vahvistuvat motorisen kehityksen tukemisen myötä.

3.2.7. Taide ja kulttuuri

- λ Lapsen mielikuvitus kehittyy, kun lapsi saa ilmaista itseään eri taidemuotojen kuten teatterin, musiikin, draaman, taiteen ja tanssin avulla.
- λ Lapsi saa tuntea luomisen riemua saadessaan kokeilla eri työtapoja ja materiaaleja kuten puu-, savi- ja tekstiilitöitä; samalla lasta ohjataan arvostamaan omia ja muiden töitä.
- λ Lapsi saa kokea saaristokulttuuria esimerkiksi vierailuilla toisissa päiväkodeissa, kotiseutumuseossa tai kalastajien ja maanviljelijöiden luona. Henkilökunta voi leipoa yhdessä lasten kanssa saaristolaisleipää tai tehdä muita saaristolle tyypillisiä askareita.

Lapselle annetaan tilaisuus kokea ja nauttia taiteesta sekä käydä läpi kokemaansa liittyviä tunteitaan. Lapsi oppii arvostamaan, kunnioittamaan ja vaalimaan omaa kulttuuriperimäänsä ja muita kulttuureja.

Ks. liite:
3. Kehitysprosessi

4. YKSITTÄISEN LAPSEN TARPEET

Turvallinen päivähoiton aloittaminen muodostaa pohjan päivähoitotoiminnalle. Pienelle lapselle on suuri asia erota kodistaan suureksi osaksi päivää, ja tästä johtuen turvallinen päivähoiton aloittaminen on niin tärkeää. Tämän turvallisuuden luomiseksi Länsi-Turunmaalla sovelletaan ns. ”omahoitajajärjestelmää”, johon henkilökunta saa koulutusta. Päivähoito aloitetaan kotikäynnillä, jossa lapsi, vanhemmat ja omahoitaja tutustuvat

toisiinsa turvallisessa ympäristössä. Tämän jälkeen lapsi käy yhdessä vanhempiensa kanssa lyhyillä käynneillä päivähoitopaikassa, ja pikkuhiljaa siirrytään sovittuihin hoitoaikoihin. On tärkeää, että perhe varaa riittävästi aikaa tutustumiseen, niin että lapsi saa rauhassa tottua päivähoitoon. Lapselle, joka ei ole aiemmin ollut päivähoitossa, suositellaan parin viikon tutustumisjaksoa. Turvallinen päivähoitopaikassa lopettaminen tai hoitopaikan vaihtaminen on vähintään yhtä tärkeää kuin hyvä alku, lasta tulee valmistaa hyvissä ajoin muutokseen ja hänen tulee saada tarvitsemansa tuki henkilökunnalta ja vanhemmiltaan.

Hoitosopimus

Länsi-Turunmaan kaupungissa on käytössä hoitosopimus lapsen hoidon ja kehityksen turvaamiseksi. Vanhemmat täyttävät lomakkeen lapsen aloittaessa päivähoitossa. Lomakkeessa on neljä sivua, kolmella ensimmäisellä sivulla kuvataan lasta ja hänen tapojaan, viimeisellä sivulla on lapsen henkilökohtainen suunnitelma, jonka lapsi, henkilökunta ja vanhemmat laativat yhteisesti.

Henkilökohtainen suunnitelma

Osana hoitosopimusta jokaiselle lapselle laaditaan yhteistyössä vanhempien kanssa henkilökohtainen suunnitelma, jota päivitetään vuosittain. Suunnitelma seuraa lasta vanhempien hyväksymisen jälkeen esiopetukseen, jotta siirtyminen tapahtuisi mahdollisimman turvallisesti lapsen henkilökohtaiset tarpeet huomioon ottaen.

Kehityksen arviointi

Lapsen eri kehitysalueita arvioidaan hänen täyttäessään viisi vuotta. Arviointi tehdään päiväkodissa tutuksi tulleen henkilökunnan kanssa turvallisessa ympäristössä tai lastenneuvolassa. Erytistä tukea tarvitsevalle lapselle, jolla on lääkärinlausunto, laaditaan henkilökohtainen varhaiskuntoutus- ja opetussuunnitelma.

Varhainen puuttuminen on tärkeää. Päivähoitohenkilöstö ja vanhemmat tekevät yhteistyötä neuvolan kanssa lapsen kehitykseen liittyvien asioiden tiimoilta. Vanhempien kokemukset lapsen toiminnasta kotiympäristössä täydentävät arvokkaalla tavalla henkilökunnan huomioita. Ehkäisevän työn tavoitteena on ylimääräisten tukitoimien tarpeen minimoiminen tulevaisuudessa.

Lapsi, jonka kehitys, oppimisedellytykset tai terveys ovat heikentyneet tavalla tai toisella, tarvitsee erityistä tukea päivähoitossa. Erytistä tukea tarvitseva lapsi tulee integroida mahdollisimman laajalti muuhun ryhmään ja hänen tulee voida osallistua ryhmän toimintaan mahdollisuuksiensa mukaisesti. Lapsen itsetunnon kehittäminen on tärkeää. Ottamalla huomioon lapsen vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet hänelle annetaan mahdollisuus onnistua. Ryhmän koko ja/tai henkilöresurssit sopeutetaan siten, että edellytykset erityisen tuen antamiseksi täyttyvät.

4.1. ERITYISPÄIVÄHOITO

On tärkeää, että tuen tarpeeseen kiinnitetään huomiota mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Erytis päivähoitotavoitteena on vuoropuhelussa vanhempien ja päivähoitohenkilöstön kanssa tukea lapsen myönteistä kehitystä. Lapsen kehitysmahdollisuuksien edistämiseksi päivähoitoympäristöä tulee sopeuttaa lapsen tarpeiden pohjalta. Tukemalla ja kannustamalla lapsen vahvoja puolia avoimessa ja myönteisessä ilmapiirissä lasta kannustetaan myös voittamaan vaikeutensa.

4.2. TUKIPALVELUT

Vanhemmille ja henkilökunnalle tarjotaan konsultaatiota ja tukipalveluja lapsen tarpeiden pohjalta. Yhteistyössä perheen kanssa lapsi voidaan ohjata muille asiantuntijoille kuten esim. erityislastentarhanopettajalle, psykologille, puheterapeutille, toimintaterapeutille, fysioterapeutille tai perhetyöntekijälle. Jos lapsi saa erilaisia tukipalveluja kuten terapiaa ja/tai lääkinnällistä varhaiskuntoutusta, nämä tulee yhdistää yhdeksi kokonaisuudeksi.

Verkostotyö on tärkeä yhteistyömuoto. Päivähoitohenkilöstön ja erityislastentarhanopettajien asiantuntemus täydentyy verkostossa ja resurssit yhdistetään yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi – lapsen tukemiseksi. Vastavuoroisuus on tärkeä osa verkostotyötä, kukin antaa asiantuntijana oman osaamisensa koko ryhmälle käytettäväksi. Tällä tavoin ryhmän eri jäsenten tietämys kasvaa ja syvenee. Länsi-Turunmaan kaupunki voi tarjota perusturvaa ja perhepalveluja paikallisesti eri kunta-alueilla ja Paraisilla sijaitsevassa Perhetalo Ankkurissa.

Ks. liitteet

1. Menettelytapa, kun ollaan huolissaan lapsen kehityksestä
2. Perhetalo Ankkuri

5. ERI KULTTUURITAUSTAISET LAPSET

Toisesta kulttuuritaustasta tulevat maahanmuuttajaperheet voivat valita, kummalla kotimaisella kielellä perhe toivoo saavansa palveluja, jolloin perheelle tarjotaan myös päivähoitoa sen valitsemalla kielellä. Maahanmuuttajaperheille tarjotaan tavanomaisia päivähoitopalveluja. Mikäli lapsi tarvitsee erityisiä tukitoimenpiteitä, palvelut pyritään järjestämään tavanomaisen varhaiskasvatuksen puitteissa.

Toisesta kulttuuritaustasta tulevan lapsen kielen kehitykseen kiinnitetään erityistä huomiota, ja päivähoitossa pyritään aktiivisesti edistämään ruotsin/suomen kielen oppimista. Samanaikaisesti vanhempia kehoitetaan puhumaan äidinkieltään lapsen kanssa, jotta äidinkieli ei kärsisi lapsen oppiessa uuden kielen. Myös muuten on tärkeää, että vanhemmat puhuvat äidinkieltään lapsensa kanssa: äidinkieli on tunnekieli ja vanhempien yhteyttä lapseen edistetään äidinkielen avulla. Äidinkieli on usein tärkeä avain lähtökulttuuriin.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on maahanmuuttotilanteen lapsen integroiminen suomalaiseen yhteiskuntaan. Samalla perheitä kannustetaan vaalimaan omaa kulttuuriaan. Lapsen kulttuuritausta otetaan huomioon päivittäisissä askareissa ja perheen arvoja kunnioitetaan. Vaikka sukupuoli on erilainen asema eri kulttuureissa, suomalaisessa varhaiskasvatuksessa lähtökohtana on tyttöjen ja poikien välinen tasa-arvo.

6. YHTEISTYÖ

Yhteistyö ja avoin kommunikaatio luovat pohjan toimivalle päivähoitokokonaisuudelle. Tämä koskee sekä henkilöstön ja vanhempien välistä viestintää että organisaation sisäistä ja ulkoista yhteistyötä.

6.1. KASVATUSKUMPPANUUS

”Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet” -teoksessa käytetään termiä ”kasvatuskumppanuus”. Termillä tarkoitetaan päivähoitohenkilöstön ja vanhempien välistä tiivistä yhteistyötä.

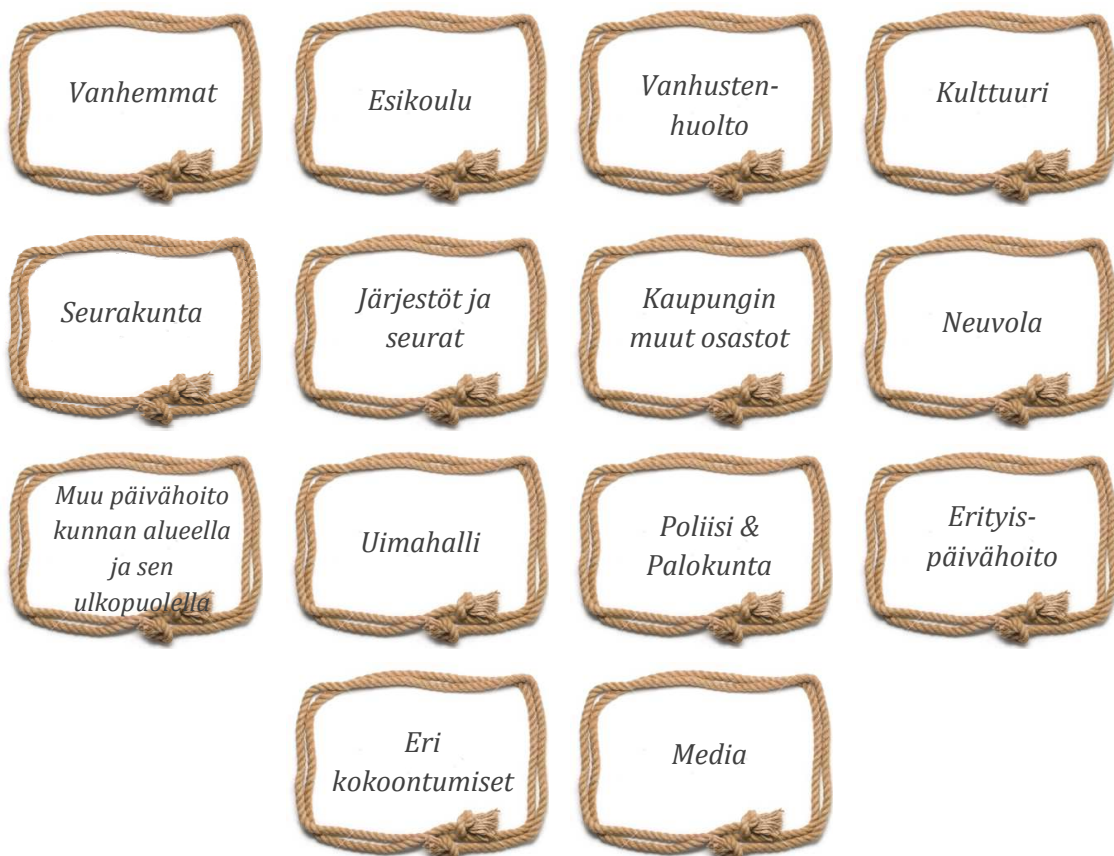
Lapsen huoltajat ja päivähoitohenkilöstö ovat yhdessä vastuussa lapsen kasvatuksesta. Huoltajilla on aina päävastuu lapsen kasvatuksesta, kun taas päivähoito toimii lapsen kasvatuksen ja kehityksen tukena. Lapsen viihtyvyyden, kasvamisen ja oppimisen kannalta on tärkeää luoda luottamuksellinen suhde vanhempien ja henkilöstön välille jo ensitapaamisesta lähtien.

Yhteys vanhempiin on tärkeä. Henkilöstö ja huoltajat pitävät kerran lukukaudessa tai useammin kehityskeskustelun lapsen kehityksestä ja edistymisestä. Henkilöstö suunnittelee ja organisoii keskustelut, mutta myös vanhemmille annetaan mahdollisuus valmistautua keskusteluun ja vaikuttaa sen sisältöön. Päivittäisissä tapaamisissa henkilöstö ja vanhemmat voivat välittää toisilleen tietoja. Yhteistyötä vanhempien kanssa vahvistetaan esimerkiksi vanhempainiltojen, vanhempaintapaamisten, perheiltojen ja tapahtumien avulla.

6.2. MUIDEN TAHOJEN KANSSA TEHTÄVÄ YHTEISTYÖ

Toiminnan kehittämisen kannalta sekä sisäinen että ulkoinen yhteistyö ovat tärkeitä.

7. ARVIOINTI

Arviointia toteutetaan jatkuvasti ja se toimii koko suunnitteluprosessin lähtökohtana. Suunnittelu ja arviointi kulkevat käsi kädessä. Arviointi pohjautuu varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteutumiseen.

Suunnitelmaa arvioidaan ja sitä uudistetaan sovittuina ajankohtina, ainakin joka kolmas vuosi.

Arvioinnissa on kolme osa-aluetta:

Henkilökunta arvioi omaa työtään.
Henkilökunta ja lapsi tekevät arvioinnin yhdessä.
Vanhemmille annetaan mahdollisuus arvioida toimintaa.

Lapsen kehitys- ja oppimisprosesseista tehdyt havainnot
Henkilöstön ja huoltajien välinen vuoropuhelu
Lapsen henkilökohtaisen suunnitelman seuranta

Joka kolmas vuosi

LÄHDELUETTELO

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

STAKES, Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus (2003)

Länsi-Turunmaan kaupungin ruotsinkielisen esiopetuksen opetussuunnitelma,
sivistyslautakunnan ruotsinkielinen jaosto (2009)

Läroplan för förskolan Lpfö 98;

Skolverket, Ruotsi (1998)

Varhaiskasvatussuunnitelma (0–5-vuotiaille)

Dragsfjärdin, Kemiön ja Västanfjärdin kuntien laatima yhteinen suunnitelma (2009)

Varhaiskasvatussuunnitelma

Paraisten kaupunki, lapsi- ja nuorisosioiden jaosto (2006)

Varhaiskasvatussuunnitelma

Nauvo, Korppoo, Houtskari ja Iniö

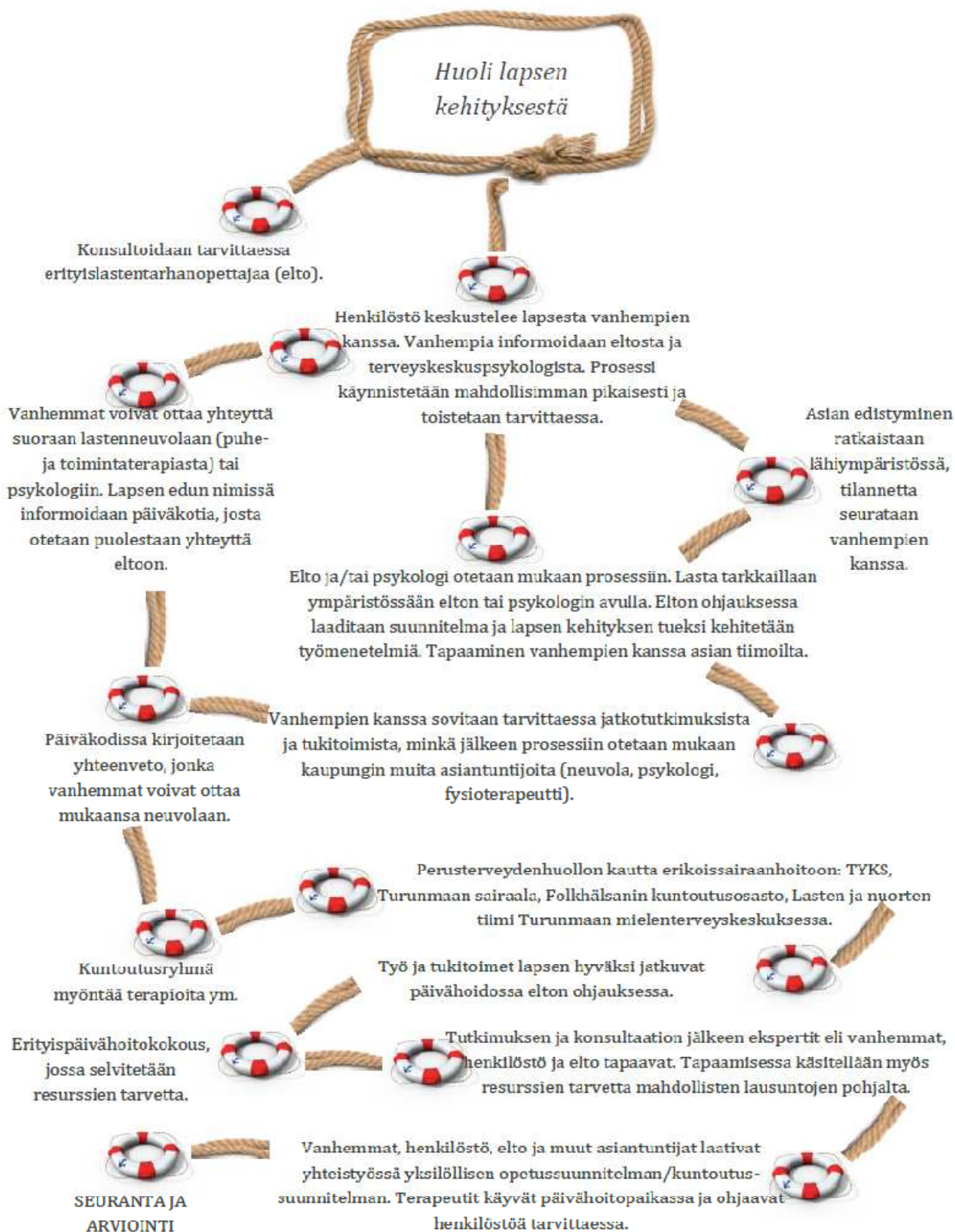
Stockholms Stads förskoleplan – en förskola i världsklass;

Tukholman kaupunki, kouluosasto (2008)

LIITE 1

Menettelytapa, kun on huoli lapsen kehityksestä

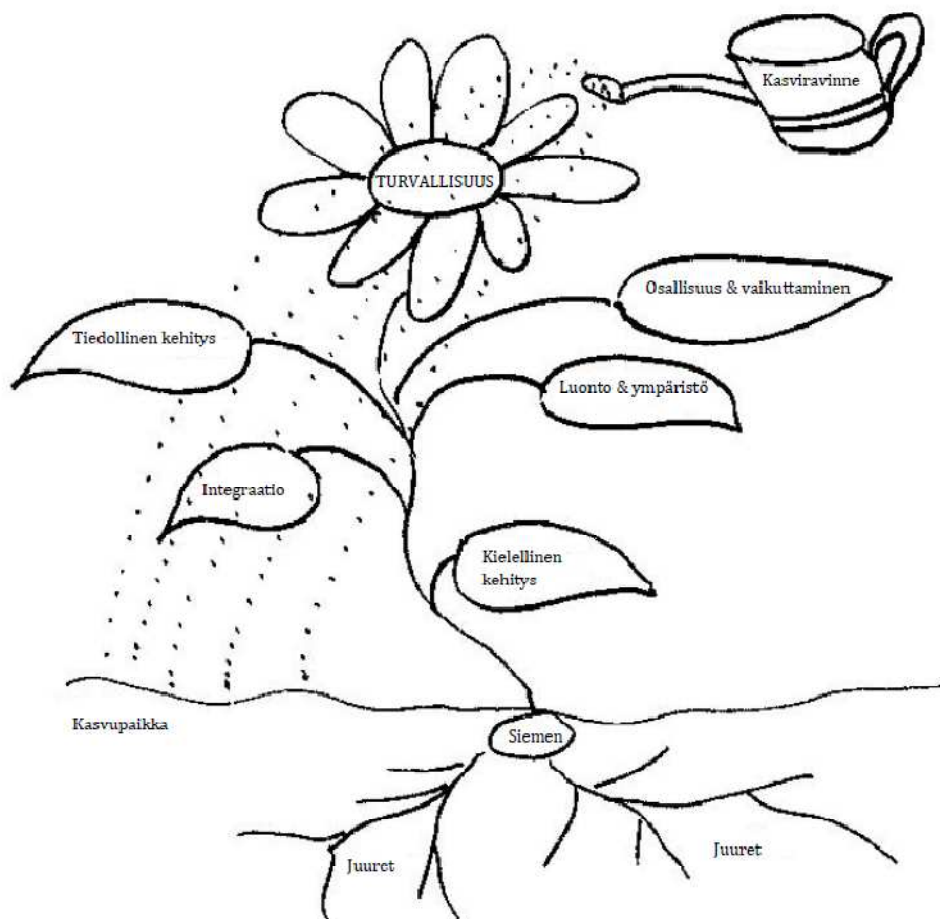

LIITE 2 Perhetalo Ankkuri

LIITE 3 Kehitysprosessi

Länsi-Turunmaan kaupungin päivähoito muodostaa **kasvupaikan**, jossa **siemen** edustaa lasta ja lapsen ensimmäistä kohtaamista päivähoitoon kanssa. Lapsen aloittaessa päivähoitossa hänellä on **juuret**, jotka ovat vanhempien tiedot ja kokemukset lapsesta. Lapsen juuristoon kasvaa **uusia juuria** henkilökunnan tavoitteiden, tietojen, kokemusten, koulutuksen ja työtapojen pohjalta.

Taimen (lapsen) juutuessa toimintaan ryhdytään rakentamaan lapsen kielen kehitystä, integraatiota, tietoja luonnosta ja ympäristöstä sekä tiedollista kehitystä lapsen tarpeiden ja toiveiden mukaisesti. Jotta taimi saisi **ravinteita**, tarvitaan **puutarhureiden** (henkilöstön) osaamisen kehittämistä, osallistumista, vastuuta ja eri työtapojen soveltamista. Tämän avulla siemenelle annetaan mahdollisuus **"puhjeta kukkaan" TURVALLISESTI**.